

Vapaaehtoistoiminta lunastaa paikkansa kriisin keskellä

Kyky reagoida ketterästi ja ripeällä aikataululla nopeastikin muuttuviin olosuhteisiin on vapaaehtoistoiminnan vahvuus. Samalla kun kansalaisyhteiskunnan painoarvo hyvinvointiyhteiskunnan toimijana ja vaikuttajana tunnustetaan, kasvaa myös vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallisen roolin merkitys.

Koronarajoitusten alkaessa vapaaehtoistoimijat organisoivat nopeasti uudenlaista toimintaa ihmisten auttamiseksi. Kunnat, kaupungit, järjestöt ja seurakunnat tekivät aivan uudenlaista yhteistyötä järjestämällä monipuolista apua ja tukea ikäihmisille ja vähävaraisille lapsiperheille. Vapaaehtoiset antoivat arvokkaan panoksensa esim. verkossa tapahtuvan toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Poikkeusoloissa korostuu laadukas toiminta, jossa kaikkien osapuolten turvallisuus voidaan taata. Riittävästi resursoitu toiminta kestää myös erityisolosuhteiden tuomat paineet. Onnistuneessa toiminnassa vapaaehtoisista pidetään huolta kaikkina aikoina. Toimivat verkostot takaavat toiminnan järjestäjille oikeanlaisen tuen. Joustavat rakenteet ja laaja yhteistyö edesauttavat kanavoimaan ihmisissä heräävää auttamishalua. Kansalaisareena on tuottanut mm. ohjeistuksia turvalliseen ja toimivaan poikkeusolojen vapaaehtoistoimintaan sekä edistänyt toimijoiden yhteistyötä palvellen ydintehtävänsä mukaisesti paitsi jäsenistöään myös kaikkia vapaaehtoistimijoita.

Monipuolinen vapaaehtoistoiminta sekä eri toimijoiden ruohonjuuritason asiantuntemus asiakas- ja palvelutarpeista on tärkeä tunnistaa. Vapaaehtoistyöllä voidaan tuoda lisäarvoa uudessa sosiaali- ja terveydenhoitojärjestelmässä. On kuitenkin olennaista, että palveluketjujen varmistamiseksi luodaan selkeät yhteistyörakenteet. Vapaaehtoistoiminta täydentää ja tukee julkista palvelurakennetta sekä keventää sen kuormaa. Martti Hetemäen exit- ja jälleenrakennustyöryhmä toteaa raportissaan vapaaehtoistoiminnan ja järjestöjen tärkeyden epidemian jälkihoidossa.

Koronaepidemian johdosta sadat suomalaiset ovat aloittaneet vapaaehtoistoiminnan. 80 prosenttia heistä haluaa jatkaa kriisin jälkeenkin. Tämä käy ilmi Vapaaehtoistyö.fi -verkkopalvelun tuoreesta kyselystä, johon vastasi lähes 1 400 henkilöä. Epävarmassa ajassa ihmisten keskinäinen auttaminen tuo lohtua ja poistaa yksinäisyyttä, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuuden tunnetta sekä lisää mielekkyyttä elämään. Vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallisen roolin vahvistuminen heijastuu täten myös niissä merkityksissä, joita vapaaehtoinen itse kokee toiminnasta saavansa. Pienelläkin teolla on suuri vaikutus.